

Varðin Pelagic

Vandi er fyri stórum ruðuleika nú sildin skal fiskast

– VIT KUNNU SJÁLVANDI VELJA AT TRÚGVA, AT ALT FER AT LAGA SEG HJÁ OKKUM – AT SILDIN VERÐUR LONGRI Í FØROYSKUM SJÓGVÍ Í HEYST, ENN HON PLAGAR, OG AT TAÐ FER AT BERA TIL AT SLEPPA AV VIÐ ALLA SILDINA Í GÓÐUM STANDI TIL MATNA Í FØROYUM. MEN, HER LIGGUR NÓGV Í TÍ ÓVISSA, OG TAÐ ER ÓGVULIGA SKJÓTT, AT VIT KUNNU RENNA OKKUM Í STÓRAR TRUPULLEIKAR SUM KUNNU FØRA TIL, AT STÓR SAMFELAGSVIRÐIR FARA FYRI SKEYTI, SIGUR BOGI JACOBSEN, STJÓRI Í VARÐANUM PELAGIC

Vilmund Jacobsen

Føroyska uppsjóvartilfeingið í 2017 er rættiliga stórt, harav føroyski parturin av norðhavssild í ár er 125.597 tons í mun til 56.087 tons í 2016. Hetta er ein vøkstur á 69.510 tons, sum svarar til 123 prosent.

Áðrenn vit venda aftur til sildina, kunnu vit vísa á, at føroyska svartkjaftakvotan í ár er á heili 476.901 tons, sum er ein øking í mun til 2016 á 72,9 prosent.

Føroyska makrellkvotan er 128.655 tons í mun til 112.892 tons í

2016 – ella ein vøkstur á sløk 16.000 tons.

Upp í hesa søguna hoyrir eisini, at strandalondini, sum varða av nevndu uppsjóvarkvotum, eru bara samd um býtið av makrellkvotuni, meðan eingin semja er um sild og svartkjaft. Her hava londini, sum halda seg hava rætt til at fiska sild og svartkjaft, ásett sær sínar egnar kvotur.

Tað var í 2014, at Føroyar, Noreg og ES samdust um eina 5 ára avtalu um býtið av makrellkvotuni, har ES eigur 49,3 prosent, Noreg 22,5, Føroyar 12,6 prosent – og síðan avtal-

– Bæði manningar, reiðari og samfelagið alt fara at missa stór virðir, um ein partur av sildarkvotuni endar sum fiskaføði heldur enn sum mannaføði, sigur Bogi Jacobsen, stjóri á Varðanum Pelagic

aðu strandalondini at seta 15,6 prosent av til onnur lond, sum ikki eru við í strandalandaavtaluni.

Heildarkvotan av makreli fyri 2017 er sett til 1.020.006 tons, og tað merkir, at Ísland, Grønland og Rusland, sum ikki eru við í strandalandaavtaluni, hava fingið tillutað 160.000 tons av makreli. Hesi londini fiska tó munandi meira enn tað, tey hava fingið tillutað, og í fjør var samlaða makrelveiðan hjá hesum trimum londunum, sum ikki eru við í strandalandaavtaluni, oman fyri 300.000 tons.

Í 2018 skulu strandalondini samráðast um eina nýggja makrelavtalu.

Úr makreli í sild

Tað hevur gingið væl at fiskað makrel í ár, og nú vit nærkast endanum av september, er lítið eftir at fiska av føroysku makrellkvotuni. Væntandi er, at skipini verða liðug við makrelin um eina viku ella so.

Makrelur og sild eru lutfalsliga dýr fiskasløg, og almenni hugburðurin er, at hesi fiskasløg skulu ikki landast til annað enn mannaføði. Tað er eingin

fiskimaður, ei heldur nakað reiðari, sum ynskir hesi fiskasløg til annað enn fyrsta floks matvøru.

Tað var eisini tann tíð, tá sildin var høgt í metum og varð rópt ”gylta silvurið” í havinum.

Nakað øðrvísi er við svartkjaftinum, sum er eitt biligari fiskaslag, og sum er væl egnaður til framleiðslu av eitt nú laksafóðuri.

Men, eisini við svartkjaftinum hevur vinnan gjøgnum fleiri ár roynt at fingið meira burtur úr, og í uppsjóvarflotanum er eingin ivi um, at eisini svartkjafturin eigur at gagnnýtast betri og prismetast hægri.

Nýggjasta royndin at gagnnýta svartkjaftin betri var eisini komin undir land hjá Varðanum Pelagic á Tvøroyri, men hin 9. juni í ár gjørdi herviligur eldur feigdina um og oyðilegði stóran part av virkinum.

Stórt trýst á virkini

Higartil í ár er eingin sild fiskað av kvotuni á 125.597 tons, og nú makrellkvotan skjótt er uppfiskað, fara skipini at leggja seg eftir norðhavssildini.

– Skip lata vera við at fiska, tí tað lønar seg ikki, og tey sleppa ikki av við fiskin. Onnur liggja á feltinum og halda aftur við at kasta, meðan tey bíða eftir tørnari á landa, sigur Bjarni Hammer, formaður í løgtingsins vinnunevnd

Myndina eigur Jóannes S. Hansen

Onkur skip hava verið úti og leitað eftir sild, men higartil hava tey einki fingið. Undanfarin ár hevur tað heldur ikki verið vanligt, at sildin tekur seg upp í føroyskum sjógví, fyrr enn vit eru komin út í oktober.

Bogi Jacobsen, stjóri í Varðanum Pelagic, sigur, at tað er ein stóruspurningur, hvussu tað fer at eydnast við sildini í heyst. Trupulleikin er ikki, at skipini ikki vænta at fáa sild, men nú virkið á Tvøroyri ikki er at taka ímóti, kann roknast við, at trýstið á tey bæði virkini, ið eftir eru, kann gerast rættiliga stórt.